

DEFINITIEVE RAPPORTAGE

ARCHEOLOGISCH BUREAU- EN
INVENTARISEREND VELDONDERZOEK

BOSHOVERWEG 30

TE WEERT

GEMEENTE WEERT

DIT RAPPORT BESTAAT UIT TWEE DELEN:

- ARCHEOLOGISCH BUREAUONDERZOEK, UITGEVOERD DOOR ECONSULTANCY BV
- INVENTARISEREND VELDONDERZOEK IN DE VORM VAN EEN VERKENNEND BOORONDERZOEK, UITGEVOERD DOOR ARC BV

ARCHEOLOGISCH BUREAUONDERZOEK

BOSHOVERWEG 30

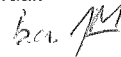
TE WEERT

GEMEENTE WEERT

Project: WEE.AZN.ARC
Rapportnummer: 09061404
Status: Definitieve rapportage
Datum: 24 juni 2009
Opdrachtgever: Limbra Ontwikkeling bv
Postbus 162
6000 AD Weert
Contactpersoon: N. ter Riele

Uitvoerder: Econsultancy bv
Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Fax 0485 - 581810
Mail Boxmeer@Econsultancy.nl

Opsteller: Dr. J.J.A. Wijnen
Paraaf:

Kwaliteitscontroleur: Drs. M. Stiekema
Paraaf:

COLOFON

archeologisch bureauonderzoek
Boshoverweg 30 te Weert
in de gemeente Weert

Auteur(s): Dr. J.J.A. Wijnen

In opdracht van: Limbra Ontwikkeling bv

© Econsultancy bv, Boxmeer, 24 juni 2009

Foto's en tekeningen: Econsultancy bv, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Econsultancy bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Administratieve gegevens onderzoeksgebied

Projectcode en nummer	09061404 WEE.AZN.ARC
Toponiem	Boshoverweg 30
Opdrachtgever	Limbra Ontwikkeling bv
Gemeente	Weert
Plaats	Weert
Kadastrale gegevens	Weert, Sectie N, nummer 2621
Kaartblad	57F (1:25.000)
Coördinaten	175577, 363209 175643, 363151 175581, 363088 175520, 363152
Bevoegde overheid	Gemeente Weert
Deskundige namens de bevoegde overheid	Drs. F. Kortlang
ARCHIS onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code)	35696
Beheer en plaats documentatie	Econsultancy bv, Boxmeer
Uitvoerder	Econsultancy bv, Dr. J.J.A. Wijnen
Datum	24 juni 2009

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	DOELSTELLING EN METHODIEK	1
2.1	Onderzoeksvragen	1
2.2	Methoden	2
3.	RESULTATEN	2
3.1	Afbakening van het plangebied	2
3.2	Beschrijving van het huidige gebruik	2
3.3	Beschrijving van het historische gebruik	2
3.4	Aardwetenschappelijke gegevens	4
3.5	Archeologische waarden	5
3.6	Gespecificeerde archeologische verwachting	6
4.	CONCLUSIES	8
5.	ADVIES	9
	LITERATUUR	10
BIJLAGE 1	Archeologische- en geologische perioden	
BIJLAGE 2	Archeologische monumenten	

LIJST VAN AFBEELDINGEN

- Afb. 1 - Locatie van het plangebied binnen Nederland
- Afb. 2 - Situering van het plangebied
- Afb. 3a - Situering plangebied op de Kadestrale Minuut 1811-1832
- Afb. 3b - Situering van het plangebied binnen de Grote Historische Provincie Atlas, Limburg 1837-1844
- Afb. 4 - Geomorfologische kaart van Nederland
- Afb. 5 - Bodemkaart van Nederland
- Afb. 6 - IKAW, AMK-terreinen en waarnemingen

LIJST VAN TABELLEN

- Tabel I. - Geraadpleegd historisch kaartmateriaal
- Tabel II. - Aardwetenschappelijke gegevens plangebied
- Tabel III. - Archeologische (indicatieve) waarden

1. INLEIDING

Econsultancy bv heeft in opdracht van Limbra Ontwikkeling bv een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied, gelegen aan de Boshoverweg 30 te Weert in de gemeente Weert.

In het plangebied zal sloop plaatshebben van een woning met diverse bijgebouwen en is nieuwbouw voorzien van 17 woningen. Het archeologisch onderzoek was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2. DOELSTELLING EN METHODIEK

2.1 Onderzoeksvragen

Het doel van het bureauonderzoek is om inzicht te verkrijgen in de specifieke archeologische waarden van het plangebied. Hierbij wordt de beschikbare informatie op het vlak van historische geografie, cultuurhistorie, geologie en archeologie bestudeerd. Op basis van deze informatie wordt een gespecificeerde archeologische verwachting van het plangebied opgesteld. Op basis van deze gespecificeerde verwachting wordt een advies gegeven welk is afgestemd op de verwachte bodemverstoring.

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Wat is er bekend over bodemverstorende ingrepen binnen het plangebied uit het verleden? Is er bijvoorbeeld informatie bekend over vroegere ontgrondingen, bodemsaneringen, egalisaties, diepploegen of landinrichting?
- Ligt het plangebied binnen een landschappelijke eenheid, welke vanuit archeologisch oogpunt een specifieke aandachtslocatie kan betreffen (zoals een relatief hoge dekzandkop of –rug, nabij een veengebied, een beekdal)?
- Zijn er binnen het plan-/onderzoeksgebied (eventueel) archeologische waarden aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de locatie, omvang, aard, kwaliteit, datering en de landschappelijke context hiervan?
- Kan de verwachtingswaarde voor het plangebied zoals gegeven door de IKAW¹ gehandhaafd worden of moet deze worden aangepast voor een (gedeelte van) het plangebied?
- Heeft de geplande bodemverstorende ingreep binnen het plangebied invloed op de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden?

Het bureauonderzoek is uitgevoerd op 24 juni 2009. Meegewerkt hebben: J. Wijnen (prospector) en M. Stiekema (senior prospector).

¹ Indicatieve Kaart Archeologisch Waarden, 3^e generatie (Deeben, 2008)

2.2 Methoden

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen en normen zoals aangegeven in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.1, augustus 2006), vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie, ondergebracht bij de SIKB te Gouda. Voor de uitvoering van het bureauonderzoek gelden de specificaties LS01, LS02, LS03, LS04 en LS05. De resultaten van dit onderzoek worden in dit rapport weergegeven conform specificatie LS06.²

Binnen dit onderzoek zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- afbakening plangebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik (LS01)
- beschrijving van de huidige situatie (LS02)
- beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen (LS03)
- beschrijving van bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens (LS04)
- opstellen van een gespecificeerde verwachting (LS05)

3. RESULTATEN

3.1 Afbakening van het plangebied

Het plangebied ligt aan de Boshoverweg 30 ($\pm 6.750 \text{ m}^2$), aan de noordwestzijde van Weert in de gemeente Weert.

Het onderzochte gebied bevindt zich binnen een straal van ca. 1.500 m rondom het plangebied.

In het plangebied is de nieuwbouw van 17 woningen geplant. Volgens de opdrachtgever zijn er voor de woningen funderingen op staal voorzien met een aanlegniveau van circa 0,8 m -mv met mogelijk een ontgraving tot 1,0 m -mv. Verder zijn de plannen voor de nieuwbouw nog niet geheel bekend. De consequentie van de voorgenomen ingreep is dat eventuele waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 57 F, 2004 (schaal 1:25.000), bevindt het maaiveld zich op een hoogte van circa 32,5 m +NAP. Volgens de isohypsenkaart van de Dienst Grondwaterverkenning van TNO, kaartblad 45 west, 1974 (schaal 1:50.000) bedraagt het freatisch grondwater $\pm 30,0 \text{ m}$ +NAP, waardoor het grondwater zich naar verwachting bevindt op $\pm 2,5 \text{ m}$ -mv.

Vanwege deze diepe grondwaterstand is niet te verwachten dat de toekomstige bebouwing het grondwaterpeil zal beïnvloeden.

3.2 Beschrijving van het huidige gebruik

Het plangebied is momenteel grotendeels in gebruik als tuin. Een deel van de locatie is begroeid met bossage. De rest van de locatie is bebouwd met een woonhuis en een viertal schuurtjes/garages. De huidige bebouwing wordt in het kader van de voorgenomen nieuwbouw gesloopt.

3.3 Beschrijving van het historische gebruik

De historische situatie is op verschillende historische kaarten als volgt:

² Beschikbaar via www.sikb.nl

Tabel I. Geraadpleegd historisch kaartmateriaal

Bron	Periode	Kaartblad	Schaal	Omschrijving plangebied
Kadastrale minuut ³	1811-1832	Gemeente Weert, Sectie N, blad 01	1 : 25.000	Erf met twee gebouwen aan zandweg en klein losstaand gebouwtje (bakhuys ?) op kleine blokvormige percelen
Grote Historische Provincie Atlas, Limburg	1837-1844	199	1 : 25.000	Een van het dorp Boshoven geïsoleerd gelegen erf met drie gebouwen, grasland en bouwland, gelegen aan zandweg
Grote Historische Atlas van Nederland, deel 4, Zuid-Nederland	1838-1857	57	1 : 50.000	Een van het dorp Boshoven geïsoleerd gelegen erf, grasland en bouwland, gelegen aan zandweg
Bonnekaart	circa 1900	--	1 : 25.000	Huis met erf en bouwland, gelegen aan zandweg
Topografische kaart ⁴	1993	57 F	1 : 25.000	Aan verharde weg gelegen huis en bouwland

Het plangebied behoort binnen het zandgebied tot het grote "cultuureiland" van Weert-Nederweert. Weert is in 1062 en 1139 beschreven als "Werta" en is door verschillende auteurs in verband gebracht met een gebied dat als een eiland in moerassen lag, maar hiermee kan toentertijd ook alleen de nederzetting Weert bedoelt zijn geweest.⁵ In de 14^e eeuw was het gebied verdeeld in (Over)weert en Nederweert. In 1360 is sprake van de dorpen van "Weert van den oversten eynde en den nedersten eynde" en in 1419 bezitten beide dorpen een eigen schepenbank. De twee oude kerkdorpen liggen centraal op het landbouwgebied. In Weert is het oude kerkdorp met uitwaaiende wegen nog te herkennen in de latere stad. Weert was in bestuurlijk opzicht verdeeld in de stad en de "buitenie". De laatste bestond uit acht gehuchten, waaronder Boshoven of circa 1600 Boshusen. Als geheel had de buitenie een zekere zelfstandigheid, met tussen 1583 en 1740 een eigen financiële administratie en een eigen burgemeester. In de 80-jarige Oorlog werden de strategisch belangrijke steden versterkt en buiten de middeleeuwse steden werd een groot aantal forten, schansen en andere vestingwerken aangelegd. Zo werd er bij Boshoven een vluchtschans ofwel boerenschans aangelegd op circa 300 m afstand van het plangebied. Zo'n schans bestond uit een 2-3 m hoge wal, verstevigd met takkenbossen en beplant met wilgenstruiken of doornstruiken, met een gracht met brug of ophaalbrug en poort. De schansen waren eigendom van de gemeente of buurt en werden daarom, vooral als ze dicht bij de huizen lagen, vaak gebruikt voor buurtvoorzieningen. Zo ontstond er rond 1820 een schooltje bij de Schans van Boshoven.

De Schans van Boshoven is relatief groot, met een oppervlakte van driekwart hectare.⁶ Deze schans is uniek omdat de oude indeling bekend is. Op het kadastrale minuutplan is het schansterrein verdeeld in zo'n 120 perceeltjes. Uit de rechterlijke archieven van Weert blijkt dat in 1485 op Boshoven een kapel lag die toegewijd was aan Oda. Het huidige gebouw is in het begin van de 18e eeuw opgericht, doch bevat houten skeletbouw uit de 16e en misschien wel 15e eeuw. In 1928 was bij de ingang nog een steen aanwezig met de datum 4 april 1609, een verwijzing naar het Twaalfjarig Bestand (1609-1621). De kapel is eenbeukig met een 3/8 gesloten koor en heeft een houten altaar uit het begin van de 18e eeuw. Boven de ingang van de kapel staat in een nis een beeld van Oda met daarboven op een gevelsteen het jaartal 1722. Toen de kapel in de jaren zeventig van de 20e eeuw meer en meer in verval raakte en het rijk voor de restauratie van dit rijksmonument

³ <http://watwaswaar.nl>

⁴ <http://watwaswaar.nl>

⁵ Renes, 1999

⁶ AMK-terrein 16786

geen gelden beschikbaar wilde stellen, werd het gebouwtje in 1985 door buurtbewoners opgeknapt. In de jaren dertig van de 20e eeuw stond de schans nog onder bestuur van twee 'schansmeesters' en vier 'rotmeesters', die het terrein beheerden en de pachtinkomsten aanwendden ten bate van het gehucht en van behoeftige inwoners. In 1999 is de Stichting Schans en Kapel opgericht.

Begin 19^e eeuw lag het plangebied aan een zandweg, de "Koolenscheweg", en bestond uit een erf met twee gebouwen en een klein losstaand gebouwtje op enige afstand. Mogelijk was het kleine gebouwtje een bakhuis, gezien de afstand tot de twee grotere gebouwen die uit brandveiligheidsredenen verkaart kan worden. Het erf was enigszins geïsoleerd gelegen van "Village de Boushoven". Op de kaart van de Grote Historische Provincie Atlas, Limburg 1837-1844 bestaat het erf uit 3 gebouwen en is in een klein perceel grasland, een perceel boomgaard, gebouwen met tuin of bouwland, binnen een bouwlandgebied gelegen. Rond 1900 bestond het erf uit slechts een huis. Tot na 1993 ligt het plangebied in het landelijke gebied en blijft vrijwel ongewijzigd, terwijl het plangebied tegenwoordig binnen de bebouwde kom van Weert ligt.

3.4 Aardwetenschappelijke gegevens

De volgende aardwetenschappelijke gegevens zijn bekend van het plangebied:

Tabel II. Aardwetenschappelijke gegevens plangebied

Type gegevens	Gegevensomschrijving
Geologie ⁷	Formatie van Bostel, Laagpakket van Wierden
Geomorfologie ⁸	dekzandruggen met of zonder oud bouwlanddek (3L5)
Bodemkunde ⁹	Hoge zwarte enkeerdgronden; lemig fijn zand (zEZ23)

Geologie

Gedurende de laatste ijstijd had de wind vrij spel in het verplaatsen van zand en silt. Over een groot deel van Nederland werd een pakket dekzand afgezet. De dekzanden zijn onderverdeeld in het Oude en Jonge Dekzand. Het Oude Dekzand is afgezet tijdens het Midden-Weichselien. Er ontstonden duidelijke hoogteverschillen, waarbij reliëfverschillen kleiner dan 1,5 meter dekzandplateaus worden genoemd en grotere hoogteverschillen dekzandruggen of dekzandkopjes genoemd worden. Het Jonge Dekzand is afgezet tijdens het Laat-Glaciaal en zorgde voor nivellering van het landschap door laagtes in het Oude Dekzand landschap op te vullen. Doormiddel van het gehalte aan leem zijn het Oude en Jonge Dekzand van elkaar te onderscheiden. Het Oude Dekzand is meestal lemig, terwijl het Jonge Dekzand vaak geen leem bevat. Het dekzand wordt ook wel het Laagpakket van Wierden genoemd, welke behoort tot de Formatie van Bostel (voorheen de Formatie van Twente). Het water van de in het voorjaar smeltende sneeuwmassa's erodeerde een deel van de dekzandruggen, waarna afzetting plaatsvond in de lagere delen van het landschap als vlaktes van verspoelde dekzanden, waarbinnen zich vaak een lokaal beekstelsel vormde.

Geomorfologie

Volgens de Geomorfologische kaart van Nederland (1:50.000) ligt het plangebied op dekzandruggen al dan niet met een oud bouwlanddek (3L5). De geomorfologische kaart staat afgebeeld in Afb. 4.

⁷ De Mulder *et al.* 2003

⁸ Alterra 2003

⁹ Stichting voor Bodemkartering 1972

Bodemkunde

Volgens de Bodemkaart van Nederland (1:50.000) ligt het plangebied binnen een hoge zwarte enkeerdgrond bestaande uit leemig fijn zand (zEZ23). Binnen het plangebied is de grondwatertrap VI (de gemiddeld hoogste grondwaterstand op 40 à 80 cm -mv en de gemiddeld laagste grondwaterstand op 120 à >180 cm -mv). De bodemkaart staat afgebeeld in Afb. 5.

3.5 Archeologische waarden

Binnen het plangebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden vastgesteld:

Tabel III. Archeologische (indicatieve) waarden

Type gegevens	Gegevensomschrijving
Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)	hoge indicatieve archeologische waarde
Provincie Limburg - Cultuurhistorische waardenkaart ¹⁰	Kern 1806/1840; binnen gebied met sedert 1830 matig veranderd verkavelingspatroon; aan andere weg ouder dan 1806
Archeologische Monumenten Kaart (AMK)	geen AMK-terreinen binnen een straal van 40 m
waarnemingen ARCHISII (Archeologisch Informatie Systeem)	geen waarnemingen binnen een straal van 240 m
vondstmeldingen ARCHISII	geen vondstmeldingen binnen een straal van 230 m
onderzoeksmeldingen ARCHISII	10213

De ligging van de waarden is weergegeven in afb. 6.

Indicatieve archeologische waarde

Volgens de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) van Nederland (1:50.000) bevindt het plangebied zich in een gebied met een hoge indicatieve archeologische waarde.

Monumenten rondom het plangebied

Op circa 40 m ten zuidoosten van het plangebied ligt de oude dorpskern van Boshoven met een hoge archeologische waarde.¹¹

Op circa 280 m ten zuiden van het plangebied ligt de Schans van Boshoven met een hoge archeologische waarde.¹²

Op circa 1.000 m ten noordoosten van het plangebied ligt de cluster oude bebouwing van Hulshoven met een hoge archeologische waarde.¹³

Op circa 1.200 m ten oosten van het plangebied ligt de oude stadskern van Weert met een hoge archeologische waarde.¹⁴

Waarnemingen rondom het plangebied

Op circa 230 m ten zuidoosten van het plangebied zijn bij een archeologische veldkartering fragmenten van gedraaid aardewerk uit de Middeleeuwen gevonden.¹⁵

¹⁰ Renes, 1999.

¹¹ AMK-terrein 16655

¹² AMK-terrein 16786

¹³ AMK-terrein 16654

¹⁴ AMK-terrein 16653

Op circa 250 m ten zuidoosten van het plangebied zijn bij een archeologische veldverkenning drie Middeleeuwse aardewerkscherven aangetroffen.¹⁵

Op 850 à 875 m van het plangebied is een bronzen pijlpunt uit de Midden-Bronstijd tot Laat-Romeinse tijd¹⁷ en een Franse bronzen munt uit de 15e eeuw gevonden¹⁸ met de metaaldetector.

Op circa 960 m ten oosten van het plangebied is met een metaaldetector een zilveren munt daterend uit de Late IJzertijd.¹⁹

Op circa 1.050 m ten noordoosten is met een metaaldetector een Laatmiddeleeuwse ijzeren bijl gevonden.²⁰

Op 1.150 à 1.200 m ten oosten van het plangebied zijn met de metaaldetector een bronzen ring²¹ en koper²² uit de Middeleeuwen.

Op circa 1.230 m ten zuidwesten zijn talrijke urnen, enige fragmenten van spiraalringen, naalden, bronzen speerpunt, een fragment van een bronzen fibulae, bronzen lepel en een beeldje van gebakken aarde gevonden. Het betreft rond 1890 door het Rijksmuseum van Oudheden aangekochte voorwerpen vanaf de Bronstijd tot de Romeinse tijd.²³

Op circa 1.350 m ten zuidoosten van het plangebied zijn funderingen van een laat-middeleeuwse gevel aangetroffen.²⁴

Raadpleging Stichting Streek-Archeologie Peel, Maas en Kempen

Het raadplegen van de van de Stichting Streek-Archeologie Peel, Maas en Kempen heeft geen nadere informatie opgeleverd, anders dan de archeologische vondsten die reeds in ARCHISII staan gedocumenteerd.²⁵

In het verleden uitgevoerde archeologische onderzoeken rondom het plangebied

Volgens ARCHISII zijn ten behoeve van de uitbreiding van de Vrakker-West een veldkartering en booronderzoek uitgevoerd in een gebied waarbinnen het plangebied ligt.²⁶

3.6 Gespecificeerde archeologische verwachting

Op grond van de verzamelde archeologische en aardwetenschappelijke informatie is de volgende gespecificeerde verwachting opgesteld:

Uit de landschappelijke ligging, (dekzandruggen met een hoge zwarte enkeerdgrond) blijkt dat het plangebied vanaf het Paleolithicum gunstig is geweest voor jagers-verzamelaars en vanaf het

¹⁵ vondstmelding 406437

¹⁶ vondstmelding 44912

¹⁷ vondstmelding 51911

¹⁸ vondstmelding 232203

¹⁹ ARCHIS 27777

²⁰ ARCHIS 51735

²¹ ARCHIS 51739

²² ARCHIS 406075

²³ ARCHIS 27777

²⁴ ARCHIS 34229

²⁵ Dhr. E.J.M Nijsen

²⁶ OZM 10213

Neolithicum voor landbouwers. Binnen een straal van 1.500 m van het plangebied zijn archeologische vondsten gedaan vanaf de Bronstijd tot de Nieuwe tijd.

In het hele plangebied kunnen archeologische resten voorkomen uit alle archeologische perioden. De kans op het voorkomen van de resten is hoog. De archeologische resten komen voor onder het esdek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont. De vondstenlaag is opgenomen onderin het esdek; hier wordt ook wel van 'cultuurlaag' gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het esdek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen en houtskool.²⁷ Archeologische sporen zullen zich bevinden tot ongeveer 25 cm in de top van de C-horizont. Organische resten en bot zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Het complextype en de omvang kunnen niet nader worden gespecificeerd door de beperkte gegevens.

Aan en direct onder het maaiveld worden archeologische resten verwacht uit de Nieuwe Tijd. De kans op het voorkomen van de resten is hoog. De vondstenlaag van deze resten zal zich niet dieper bevinden dan ca. 30 cm beneden het maaiveld. Organische resten en bot zullen door de boven het hoogste grondwaterpeil (1 m -mv) heersende relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Andere type indicatoren (aardwerk) zijn waarschijnlijk matig goed geconserveerd. Het complextype en de omvang van eventuele archeologische resten kunnen niet nader worden gespecificeerd door de beperkte gegevens.

²⁷ Groenewoudt 1994

4. CONCLUSIES

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Wat is er bekend over bodemversturende ingrepen binnen het plangebied uit het verleden? Is er bijvoorbeeld informatie bekend over vroegere ontgrondingen, bodemsaneringen, egalisaties, diepploegen of landinrichting?
Zeker vanaf begin 19^e eeuw is het plangebied vrijwel geheel in gebruik als erf van een of twee boerderijen. Vanaf het ontstaan van het erf hebben verschillende bouw- en sloopwerkzaamheden plaatsgehad. Verder heeft er grondbewerking ten behoeve van het agrarische gebruik plaatsgehad binnen het plangebied.
- Licht het plangebied binnen een landschappelijke eenheid, welke vanuit archeologisch oogpunt een specifieke aandachtslocatie kan betreffen (zoals een relatief hoge dekzandkop of –rug, nabij een veengebied, een beekdal)?
Het plangebied bevindt zich binnen de landschappelijke eenheid dekzandruggen met een hoge zwarte enkeerdgrond. Zwarte enkeerdgronden zijn kenmerkend voor gronden die tenminste al vanaf de Late Middeleeuwen in cultuur zijn gebracht en bemest zijn met mest/bosstrooisel met mest.
- Zijn er binnen het plan-/onderzoeksgebied (eventueel) archeologische waarden aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de locatie, omvang, aard, kwaliteit, datering en de landschappelijke context hiervan?
Op circa 40 m ten zuidoosten van het plangebied ligt de oude dorpskern van Boshoven met een hoge archeologische waarde en volgens de IKAW heeft het plangebied en zijn directe omgeving, een hoge indicatieve archeologische waarde.
- Kan de verwachtingswaarde voor het plangebied zoals gegeven door de IKAW²⁸ gehandhaafd worden of moet deze worden aangepast voor een (gedeelte van) het plangebied?
Gezien de nabijheid van de oude dorpskern van Boshoven, het historische landgebruik volgens het historische kaartmateriaal en het aangetroffen vondstmateriaal uit de periode Bronstijd tot Nieuwe tijd, kan de hoge archeologische verwachting gehandhaafd worden. Deze hoge archeologische verwachting geldt ondanks het ontbreken van vondstmateriaal uit vroegere perioden dan de Bronstijd voor alle perioden.
- Heeft de geplande bodemversturende ingreep binnen het plangebied invloed op de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden?
Er zijn funderingen op staal voorzien met een aanlegniveau van circa 0,8 m –mv en een mogelijke ontgravingdiepte tot 1,0 m –mv, afhankelijk van een nog op te stellen funderingsadvies.

²⁸ Indicatieve Kaart Archeologisch Waarden, 3^e generatie (Deeben, 2008)

5. ADVIES

Econsultancy bv adviseert om een inventariserend veldonderzoek uit te voeren door middel van een oppervlaktekartering en/of een verkennend booronderzoek, teneinde de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting aan te vullen en te toetsen. Tevens dient het verkennend booronderzoek wordt om een betrouwbaar beeld te krijgen van de gaafheid van de bodem.

Econsultancy bv
Boxmeer, 24 juni 2009

LITERATUUR

Alterra, 2003: *Digitale Geomorfologische kaart van Nederland*, schaal 1:25.000

Berendsen, H.J.A. 2004: *Fysische Geografie van Nederland, deel 1: De vorming van het land. Inleiding in de geologie en de geomorfologie*. Van Gorcum, Assen.

Berendsen, H.J.A. 2005: *Fysische Geografie van Nederland, deel 2: Fysisch-geografisch onderzoek. Thema's en methoden*. Van Gorcum, Assen

Berendsen, H.J.A. 2005: *Fysische Geografie van Nederland, deel 3: Landschap in delen. Overzicht van de geofactoren*. Van Gorcum, Assen.

Berendsen, H.J.A. 2005: *Fysische Geografie van Nederland, deel 4: Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's*. Van Gorcum, Assen.

Deeben, J.H.C. (red.) 2008: *De Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden, derde generatie*, Rapportage Archeologische Monumentenzorg 155, Amersfoort.

Groenewoudt, B.J. 1994: *Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden*. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten, 17).

Kars, H. & Smit, A. (red.) 2003: *Handleiding Fysiek Behoud Archeologisch Erfgoed. Degradatiemechanismen in sporen en materialen. Monitoring van de conditie van het bodemarchief*. Amsterdam (Geoarchaeological and Bioarchaeological Studies, 1).

Mulder, E.F.J. de, Geluk, M.C., Ritsema, I.L., Westerhoff, W.E., Wong, T.E. 2004: *De ondergrond van Nederland*. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Renes, J. 1999: *Landschappen van Maas en Peel. Een toegepast historisch-geografisch onderzoek in het streekplangebied Noord- en Midden-Limburg*. Eisma, Leeuwarden.

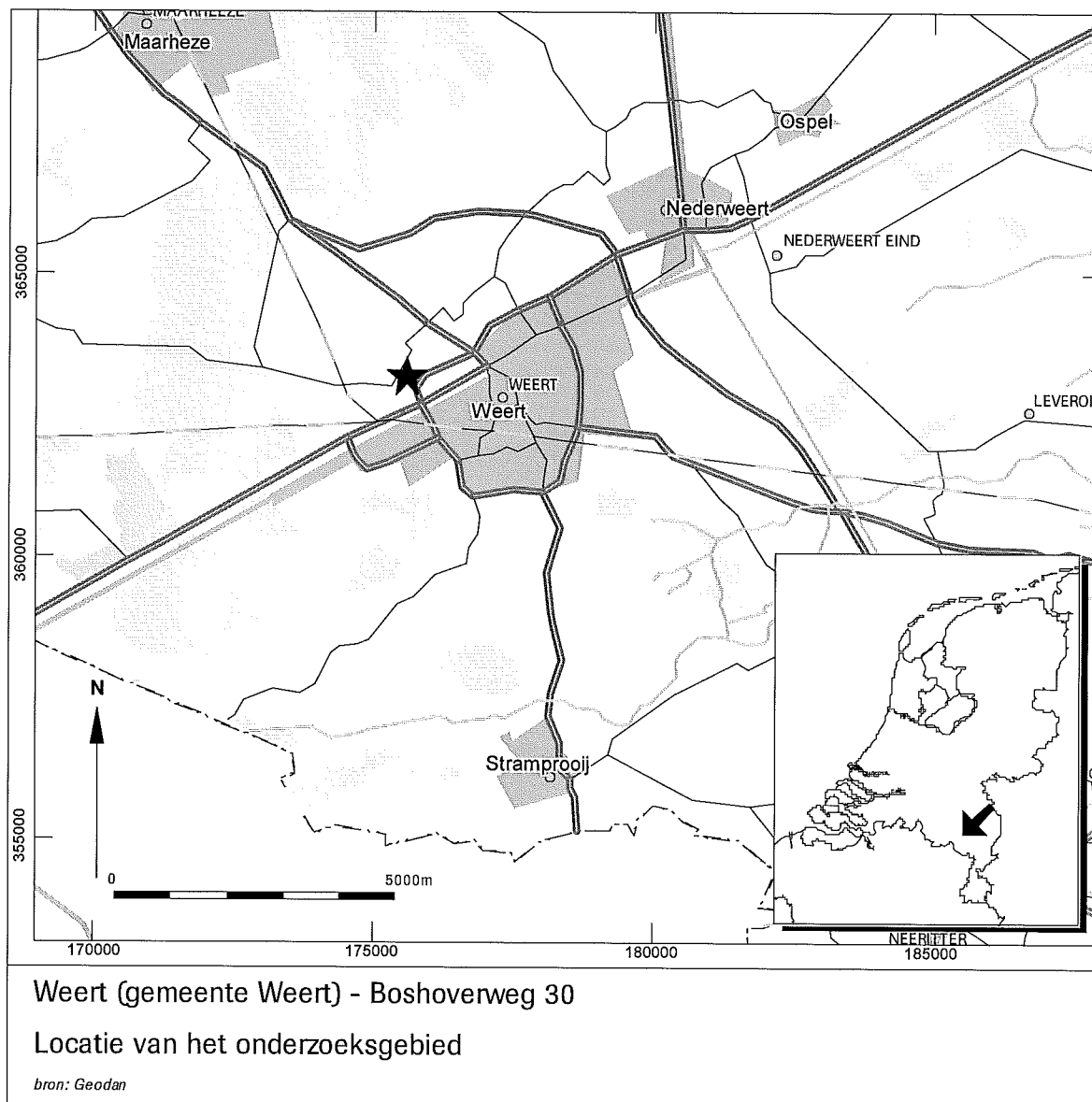
Stichting voor Bodemkartering, 1972: *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 58 West/Roermond*.

Stichting voor Bodemkartering, 1972: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 58 West/Roermond*.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties 1990: *Grote Historische Atlas van Nederland, deel 4 Zuid-Nederland 1838-1857*. Groningen.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties 1992: *Grote Historische Provincie Atlas 1: 25.000, Limburg 1837 – 1844*. Groningen.

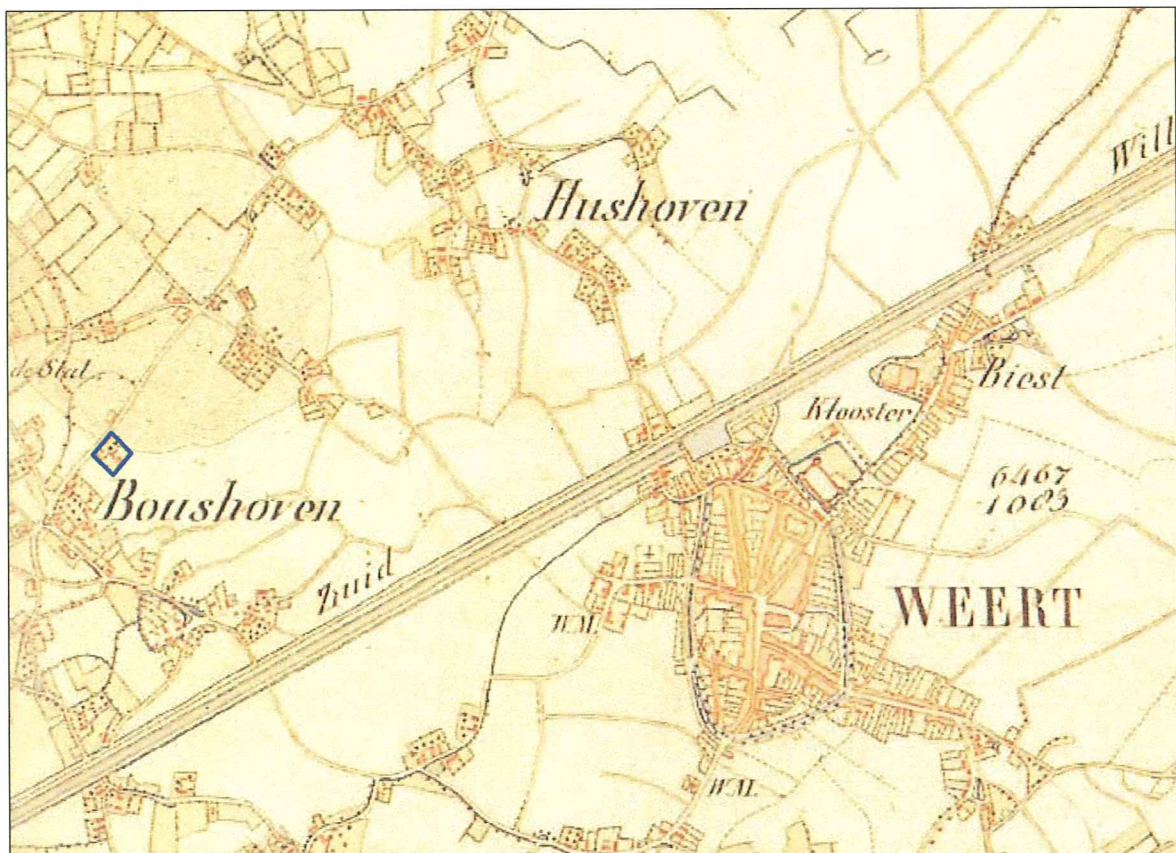
Afb. 1

Afb. 2

Afb. 3b

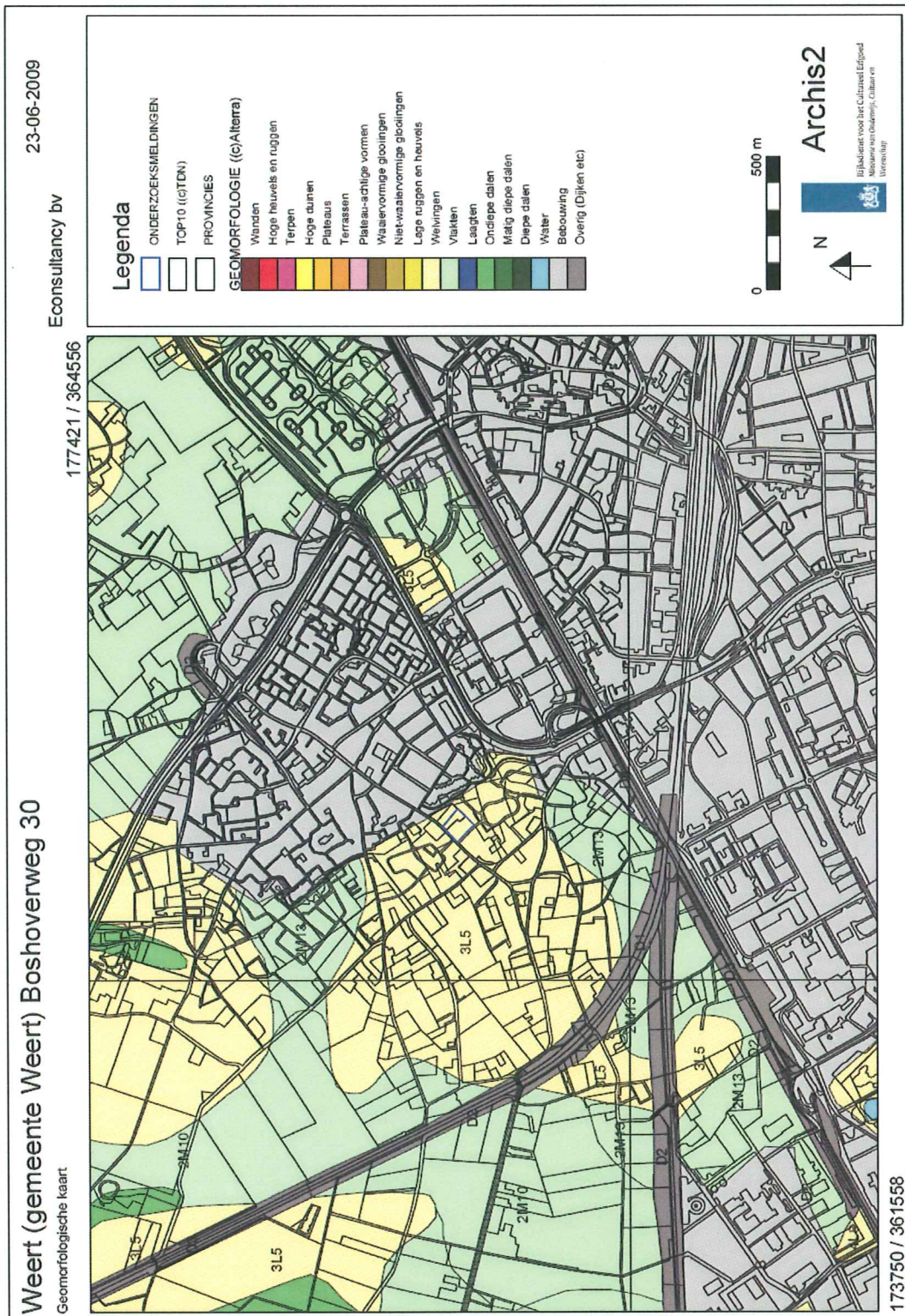
Weert (gemeente Weert) - Boshoverweg 30

Situering van het plangebied binnen de Grote Historische Provincie Atlas, Limburg 1837-1844

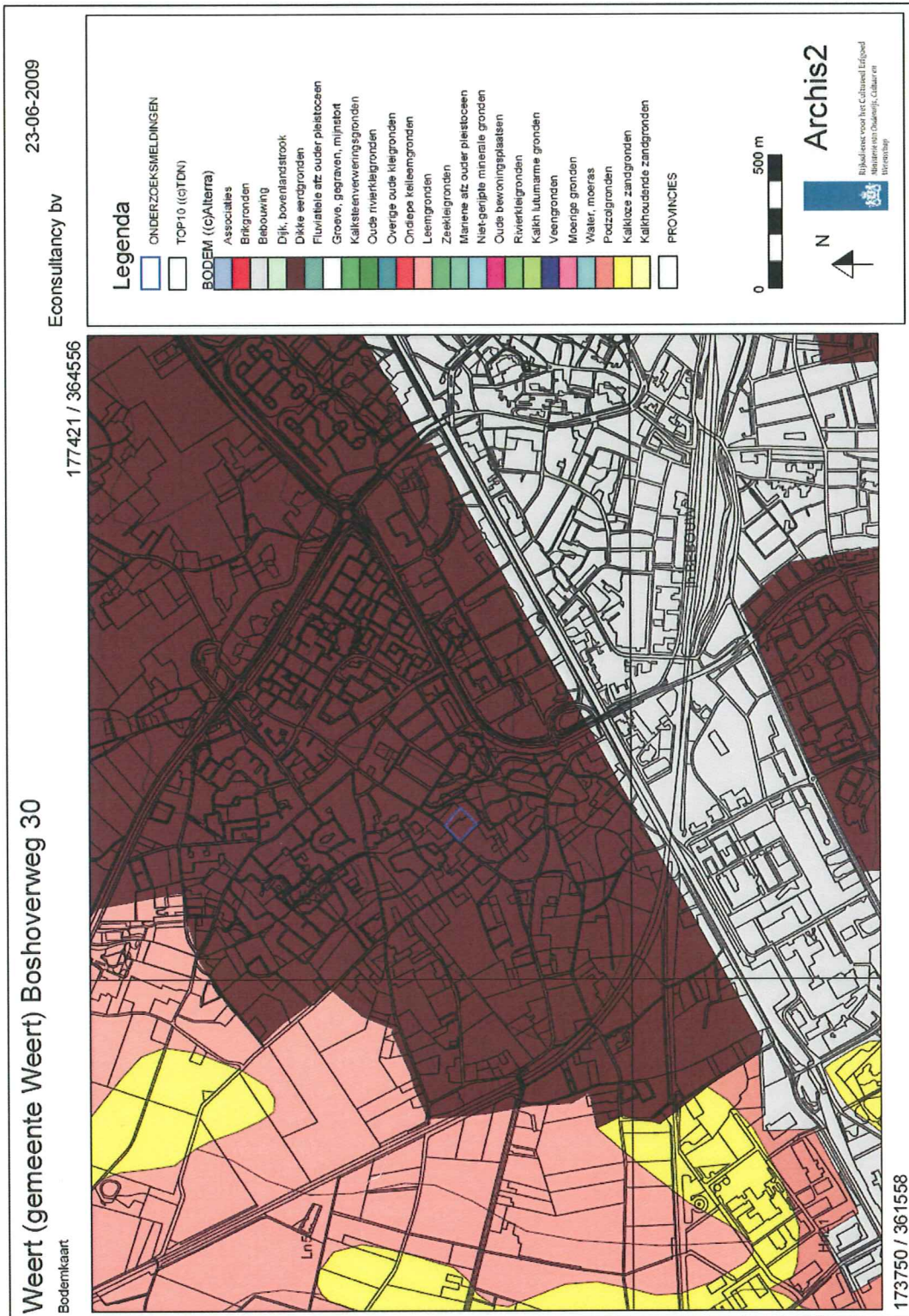
Legenda

 Plangebied

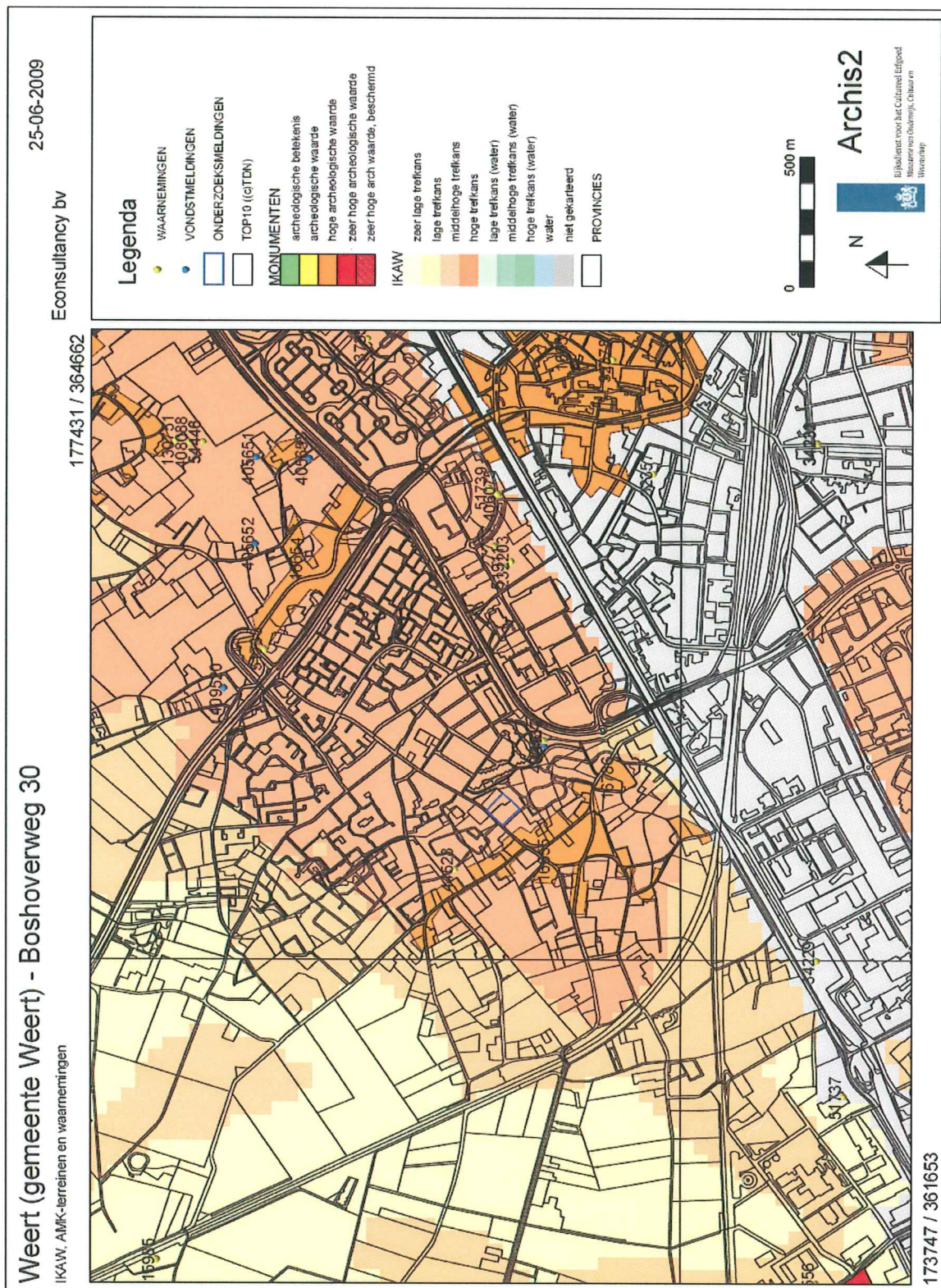
Afb. 4

Afb. 5

Afb. 6

Bijlage 1 Archeologische- en geologische perioden

Tijd jaar AD/BC	Archeologische perioden	Geologische perioden
2000	Nieuwe tijd	H O L O C E E N
1500	Late Middeleeuwen	
1050	Vroege Middeleeuwen	
1000		
500		
450	Romeinse tijd	
0		
12	IJzertijd	
800	Bronstijd	
1000		
2000		
3000	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	
4000		
4900		
5000		
5300	Mesolithicum (Midden Steentijd)	
6000		
7000		
8000		
8800		
9000		
10.000	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Weichselien (ijstijd)
100.000		Eemien
150.000		Saalien (ijstijd)
200.000		
300.000		

Bijlage 2 Archeologische monumenten

Uitgebreide Rapportage Monumenten

Monumentnr:	16653	Oppervlakte:	548.936 m2
CMA-nr:	57F - 011		
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde		
Toponiem:	Weert		
Plaats:	Weert		
Gemeente:	Weert		
Provincie:	Limburg		
Coördinaten:	177358 / 362910		
Terreinbeheerder:	Diverse eigenaren		

Complexen

Complextype

Begindatering

Einddatering

Stad

Middeleeuwen laat

Nieuwe tijd

Beschrijving

Oude stadskern van Weert

De naam Weert geeft reeds aan hoe de plaats is ontstaan. Weert is identiek met waard: een stuk land, gelegen bij of te midden van wateren en moerassen, m.a.w. een ingedijkt stuk land. Dat de plaats deze naam ontving is heel begrijpelijk wanneer men bedenkt dat destijds deze streek zowel in het noorden, oosten als in het zuiden omgeven was door uitgestrekte Peelplassen en moerassen die vroeger een veel grotere oppervlakte bestreken dan tegenwoordig. Tussen deze onbewoonbare wildemissen lag een hoog en droog eiland en hierop is Weert ontstaan. Het hele gebied werd onderscheiden in twee gedeelten: het hoger gedeelte Overweert (Thans Weert) en het lagere gedeelte Nederweert. In de omgeving van Weert hebben al sinds de prehistorie mensen gewoond. Dit blijkt uit vondsten uit de steentijd en de aanwezigheid van de resten van een groot urnenveld uit de late bronstijd op de Boshoverheide. Door middel van een verhard voetpad is dit urnenveld toegankelijk gemaakt. Tevens zijn er bewoningssporen uit de ijzertijd en de Romeinse tijd gevonden.

De plaats is ontstaan aan een knooppunt van wegen in het heide- en veengebied op de grens van Brabant en Limburg aan de rand van de Peel. Weert wordt voor het eerst als Wertha vermeld in een akte uit 1062. Dit is het oudste document waarin voor het eerst sprake is van Weert. De akte is gedateerd op 21 september 1062. De akte is echter een falsificatie van ongeveer een eeuw later. In de akte wordt vermeld dat Markgraaf Otto van Thüringen en zijn echtgenote Adela, Weert afstonden aan het Kapittel van St. Servatius in Maastricht.

Op de AMK zijn historische dorpskernen en clusters oude bebouwing als gebieden van hoge archeologische waarde aangegeven. Dit is op grond van het belang van deze locaties, waar de wortels van de huidige dorpen of steden kunnen liggen. De begrenzing van deze kernen is gebaseerd op 19e-eeuwse en vroeg 20e-eeuwse kaarten. Binnen deze contouren kunnen in de bodem resten van vroegmoderne en waarschijnlijk ook van laatmiddeleeuwse (vanaf circa 1300 AD) bewoning aangetroffen worden. Ook sporen van oudere bewoning kunnen aanwezig zijn. Bedacht dient echter te worden dat de bewoning in de vroege en volle middeleeuwen (tot circa 1300 AD) een meer dynamisch karakter gehad kan hebben en dat de plaats en grens ervan niet perse hoeft samen te vallen met die van de latere bewoning.

Literatuur

Wolters-Noordhoff Atlasproducties 1992, in: Grote Historische Provincie Atlas 1837-1844 Limburg

Uitgebreide Rapportage Monumenten

Monumentnr:	16654	Oppervlakte:	107.961 m2
CMA-nr:	57F - 012		
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde		
Toponiem:	Hushoven		
Plaats:	Hushoven		
Gemeente:	Weert		
Provincie:	Limburg		
Coördinaten:	176550 / 363881		
Terreinbeheerder:	Diverse eigenaren		

Complexen

Complextype

Nederzetting, onbepaald

Begindatering

Middeleeuwen laat

Einddatering

Nieuwe tijd

Beschrijving

Cluster oude bebouwing Hushoven

Op de AMK zijn historische dorpskernen en clusters oude bebouwing als gebieden van hoge archeologische waarde aangegeven. Dit is op grond van het belang van deze locaties, waar de wortels van de huidige dorpen of steden kunnen liggen. De begrenzing van deze kernen is gebaseerd op 19e-eeuwse en vroeg 20e-eeuwse kaarten. Binnen deze contouren kunnen in de bodem resten van vroegmoderne en waarschijnlijk ook van laatmiddeleeuwse (vanaf circa 1300 AD) bewoning aangetroffen worden. Ook sporen van oudere bewoning kunnen aanwezig zijn. Bedacht dient echter te worden dat de bewoning in de vroege en volle middeleeuwen (tot circa 1300 AD) een meer dynamisch karakter gehad kan hebben en dat de plaats en grens ervan niet perse hoeft samen te vallen met die van de latere bewoning.

Literatuur

Wolters-Noordhoff Atlasproducties 1992 , in: Grote Historische Provincie Atlas 1837-1844 Limburg

Uitgebreide Rapportage Monumenten

Monumentnr:	16655	Oppervlakte:	136.291 m2
CMA-nr:	57F - 013		
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde		
Toponiem:	Boushoven; Boshoven		
Plaats:	Boshoven		
Gemeente:	Weert		
Provincie:	Limburg		
Coördinaten:	175390 / 362969		
Terreinbeheerder:	Diverse eigenaren		

Complexen

Complextype

Begindatering

Einddatering

Nederzetting, onbepaald

Middeleeuwen laat

Nieuwe tijd

Beschrijving

Oude dorpskern van Boshoven

Op de AMK zijn historische dorpskernen en clusters oude bebouwing als gebieden van hoge archeologische waarde aangegeven. Dit is op grond van het belang van deze locaties, waar de wortels van de huidige dorpen of steden kunnen liggen. De begrenzing van deze kernen is gebaseerd op 19e-eeuwse en vroeg 20e-eeuwse kaarten. Binnen deze contouren kunnen in de bodem resten van vroegmoderne en waarschijnlijk ook van laatmiddeleeuwse (vanaf circa 1300 AD) bewoning aangetroffen worden. Ook sporen van oudere bewoning kunnen aanwezig zijn. Bedacht dient echter te worden dat de bewoning in de vroege en volle middeleeuwen (tot circa 1300 AD) een meer dynamisch karakter gehad kan hebben en dat de plaats en grens ervan niet perse hoeft samen te vallen met die van de latere bewoning.

Literatuur

Wolters-Noordhoff Atlasproducties 1992 , in: Grote Historische Provincie Atlas 1837-1844 Limburg

Uitgebreide Rapportage Monumenten

Monumentnr:	16786	Oppervlakte:	12.541 m2
CMA-nr:	57F - 019		
Status:	Terrein van hoge archeologische waarde		
Toponiem:	Boshoven schans		
Plaats:	Boshoven		
Gemeente:	Weert		
Provincie:	Limburg		
Coördinaten:	175703 / 362738		
Terreinbeheerder:	Diverse eigenaren		

Complexen

Complextype

Begindatering

Einddatering

Schans

Nieuwe tijd A

Nieuwe tijd B

Beschrijving

Terrein met de resten van een boerenschans

De Schans van Boshoven is relatief groot, met een oppervlakte van driekwart hectare. Deze schans is uniek omdat de oude indeling bekend is. Op het kadastrale minuutplan is het schansterrein verdeeld in zo'n 120 perceeltjes.

- Uit de rechterlijke archieven van Weert blijkt dat in 1485 op Boshoven een kapel lag die toegewijd was aan Oda. Het huidige gebouw is in het begin van de 18e eeuw opgericht, doch bevat houten skeletbouw uit de 16e en misschien wel 15e eeuw. In 1928 was bij de ingang nog een steen aanwezig met de datum 4 april 1609, een verwijzing naar het Twaalfjarig Bestand (1609-1921). De kapel is eenbeukig met een 3/8 gesloten koor en heeft een houten altaar uit het begin van de 18e eeuw. Boven de ingang van de kapel staat in een nis een beeld van Oda met daarboven op een gevelsteen het jaartal 1722. Toen de kapel in de jaren zeventig van de 20e eeuw meer en meer in verval raakte en het rijk voor de restauratie van dit rijksmonument geen gelden beschikbaar wilde stellen, werd het gebouwtje in 1985 door buurtbewoners opgeknapt. In de jaren dertig van de 20e eeuw stond de schans nog onder bestuur van twee 'schansmeesters' en vier 'rotmeesters', die het terrein beheerden en de pachtinkomsten aanwendden ten bate van het gehucht en van behoeftige inwoners. In 1999 is de Stichting Schans en Kapel opgericht.

Literatuur

Lascaris, M. & H. Renes 2007 Vluchtschansen in Midden-Limburg, Boerenschansen uit de 16e en 17e eeuw als schuilplaatsen voor de plattelandsbevolking, in: Bulletin van de (Koninklijke) Nederlandse Oudheidkundige Bond 6

Een verkennend archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van boringen aan de Boshoverweg 30 te Weert (L)

A.J. Wullink & J.J.A. Wijnen

ARC-Rapporten 2009-142

Geldermalsen
2009
ISSN 1574-6887

Colofon

Een verkennend archeologisch inventariserend veldonderzoek door
middel van boringen aan de Boshoverweg 30 te Weert (L)

ARC-Rapporten 2009-142
ARC-Projectcode 2009/381

Tekst

A.J. Wullink & E.M. ten Broeke

Afbeeldingen

A.J. Wullink & E.M. ten Broeke

Redactie

A.J. Wullink

Beheer en plaats van Documentatie

Archaeological Research & Consultancy

Versie 1.1, 28 juli 2009

Autorisatie — C.G. Koopstra

Uitgegeven door

ARC bv

Postbus 41018

9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Geldermalsen, 2009

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.archbv.nl

Projectgegevens

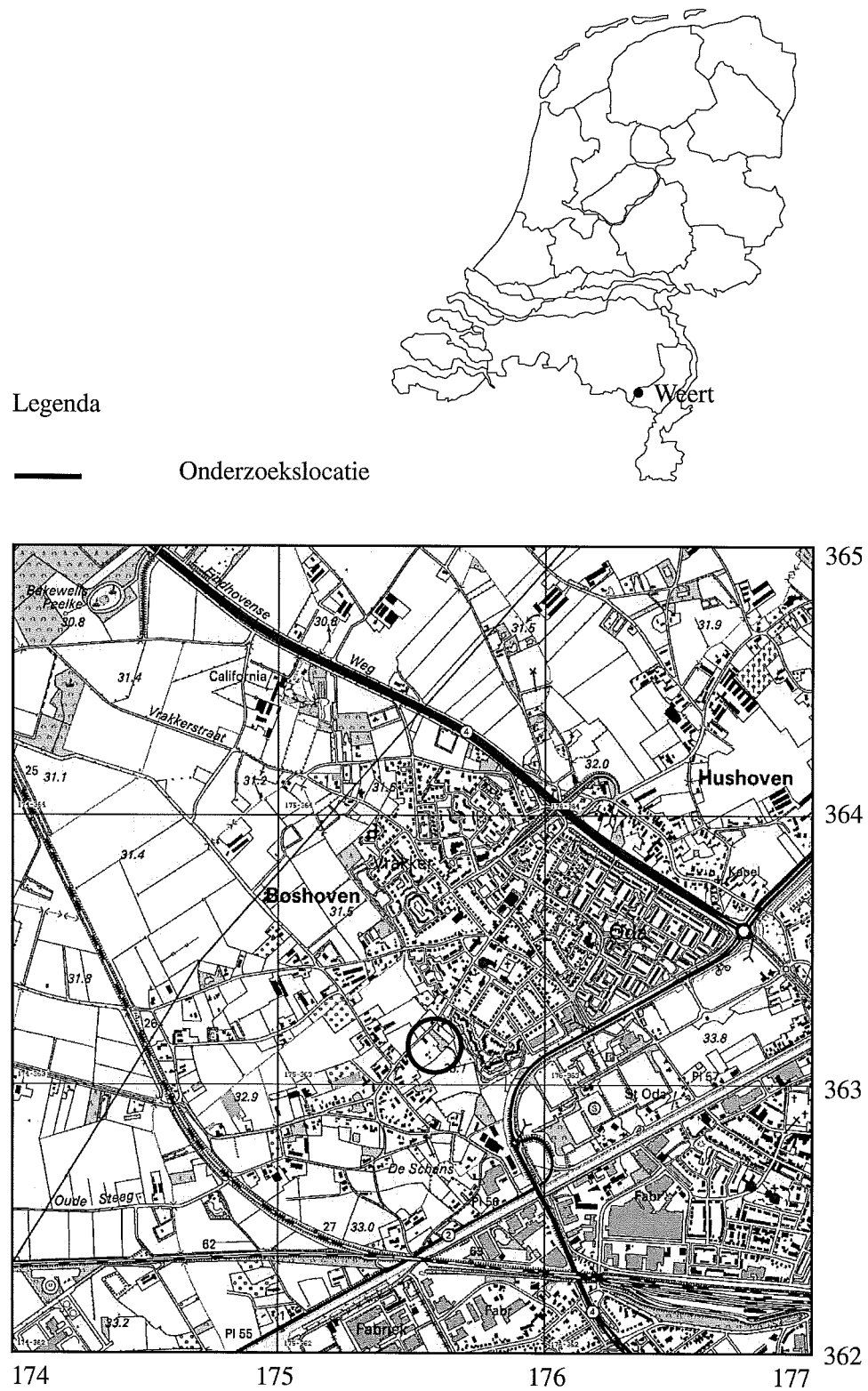
Projectnaam	Boshoverweg 30 te Weert
Projectcode	2009/381
Archisnummer	36292
Projectleider	drs. A.J. Wullink
Contact	0345-620101, a.j.wullink@arcbv.nl
Opdrachtgever	Econsultancy Boxmeer, dr. J.J.A. Wijnen
Contact	0485-581818, wijnen@econsultancy.nl
Bevoegd gezag	Gemeente Weert, dhr. W. Truijen
Contact	0495-575000, w.truyen@weert.nl
Toetsing	ArchAeO, drs. F. Kortlang
Contact	040-2519270, advies@archaeo.nl

Locatiegegevens

Toponiem	Boshoverweg 30
Plaats	Weert
Gemeente	Weert
Provincie	Limburg
Kaartblad	57F
RD-coördinaten	N: 175577/363209 O: 175643/363151 Z: 175581/363088 W: 175520/363152
Oppervlakte	0.67 ha

Beschrijving onderzoekslocatie

Geologie	Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden
Geomorfologie	dekzandruggen met of zonder oud bouwlanddek (3L5)
Bodem	Hoge zwarte enkeerdgronden; lemig fijn zand (zEZ23)
Historische situatie	De onderzoekslocatie is tenminste vanaf begin 19e eeuw in grotendeels gebruik geweest als erf met een of meerdere boerderijen. Na 1993 is de voorheen landelijk gelegen boerderij binnen de bebouwde kom van Weert ingebouwd.
Archeologische verwachting	Binnen een straal van 1.500 m van het plangebied zijn archeologische vondsten gedaan vanaf de Bronstijd tot de Nieuwe tijd. Ondanks dat er geen duidelijke aanwijzingen bestaan voor de aanwezigheid van archeologische resten uit vroegere perioden, kan een hoge archeologische verwachting voor alle perioden worden aangenomen.

Afbeelding 1 Topografische kaart van de onderzoekslocatie en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In opdracht van Econsultancy uit Boxmeer heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een verkennend archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen uitgevoerd aan de Boshoverweg 30 te Weert in de gemeente Weert (afb. 1). Aanleiding tot dit onderzoek vormt de voorgenomen sloop van een woning met diverse bijgebouwen en de voorgenomen nieuwbouw van 17 woningen. Voor de woningen zijn funderingen op staal voorzien met een aanlegniveau van circa 0,8 m –mv met mogelijk een ontgraving tot 1,0 m –mv. Conform de Wet op de archeologische monumentenzorg dient het plangebied eerst te worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden.¹ Het veldwerk is uitgevoerd op 29 juni 2009 dr. J.J.A. Wijnen, onder leiding van drs. A.J. Wullink van ARC bv. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1).²

1.2 Onderzoeksgeschiedenis

In juni 2009 is een bureau-onderzoek verricht door Econsultancy.³ Het archeologisch verwachtingsmodel uit het bureau-onderzoek vormt het uitgangspunt voor dit inventariserend veldonderzoek en is hieronder weergegeven.

Op grond van de verzamelde archeologische en aardwetenschappelijke informatie is de volgende gespecificeerde verwachting opgesteld:

Uit de landschappelijke ligging (dekzandruggen met hoge zwarte enkeerdgronden) blijkt dat het plangebied vanaf het Paleolithicum gunstig is geweest voor jagers-verzamelaars en vanaf het Neolithicum voor landbouwers. Binnen een straal van 1.500 m van het plangebied zijn archeologische vondsten gedaan vanaf de Bronstijd tot de Nieuwe tijd. In het hele plangebied kunnen archeologische resten voorkomen uit alle archeologische perioden. De kans op het voorkomen van de resten is hoog. De archeologische resten komen voor onder het esdek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont. De vondstenlaag is opgenomen onderin het esdek; hier wordt ook wel van 'cultuurlaag' gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het esdek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen en houtskool. Archeologische sporen zullen zich bevinden tot ongeveer 25 cm in de top van de C-horizont. Organische resten en bot zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Het complextype en de omvang kunnen niet nader worden gespecificeerd door de beperkte gegevens. Aan en direct onder het maaiveld worden archeologische resten verwacht uit de Nieuwe Tijd. De kans op het voorkomen van de resten is hoog. De vondstenlaag van deze resten zal zich niet dieper bevinden dan ca. 30 cm beneden het maaiveld. Organische resten en bot zullen door de boven het hoogste grond-

¹In werking getreden op 1 september 2007.

²De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

³Wijnen, J.J.A., 2009: *Archeologisch bureauonderzoek Boshoverweg 30 te Weert in de gemeente Weert*, Econsultancy Rapport 08061404 (conceptversie).

waterpeil (1 m -mv) heersende relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Andere type indicatoren (aardwerk) zijn waarschijnlijk matig goed geconserveerd. Het complextype en de omvang van eventuele archeologische resten kunnen niet nader worden gespecificeerd door de beperkte gegevens.

1.3 Doel van het inventariserend veldonderzoek

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) dient ertoe het in het bureau-onderzoek voorgestelde verwachtingsmodel te verifiëren en met veldwaarnemingen te completeren. Het IVO bestaat uit drie stappen: verkennend, karterend en waarderend. Het verkennend onderzoek richt zich op de bodemopbouw en mogelijke bodemverstoringen die de archeologische trefkans kunnen beïnvloeden. Het karterend onderzoek stelt vast of er al dan niet archeologische waarden aanwezig zijn. Het waarderend onderzoek bepaalt de waarde van de archeologische resten.

1.4 Werkwijze

Het IVO is uitgevoerd als een verkennend booronderzoek. Hiertoe zijn met behulp van een edelmanboor met een diameter van 7 cm op het onderzoeksterrein vijf boringen geplaatst tot maximaal 120 cm -mv. De boringen zijn, rekening houdend met de aanwezige bebouwing, verspreid over het terrein gezet om een juiste, algehele indruk van de bodemopbouw te kunnen krijgen. De boorkernen zijn zorgvuldig uitgelegd, waarbij de opeenvolgende bodemlagen precies konden worden beschreven en opgemeten. Het opgeboorde materiaal is doorzocht op de aanwezigheid van archeologische resten. Vervolgens is de bodemopbouw per boring beschreven en is er gelet op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmenten, houtskool, fosfaatvlekken, vuursteen, natuursteen, verbrand leem en bot. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard-beschrijvingsmethode (ASB). De maaiveldhoogte van de afzonderlijke boringen is herleid via de website van het Actueel Hoogtebestand Nederland⁴. Op de locatie is geen oppervlaktekartering uitgevoerd omdat het plangebied begroeid was.

2 Resultaten inventariserend veldonderzoek

De locatie van de boringen is weergegeven in afbeelding 2. De resultaten van het verkennend booronderzoek zijn opgenomen in bijlage 1.

In alle boringen werden zeer fijne, zwak siltige zanden aangetroffen, waarbij in boring 4 onderin op 90 cm -mv een grijze sterk zandige leemlaag werd aangetroffen. In alle boringen werd aan het maaiveld een humeuze eerdlaag aangetroffen met een dikte van 50 tot 70 cm. Onder het eerddek werd het oorspronkelijke moeder materiaal aangetroffen, de C-horizont. Vanaf 60 à 80 cm -mv komen hierin roestvlekken voor, de zogenaamde gley- of Cg-horizont. Dit is de zone waarin de grondwaterstand fluctueert.

De matig fijne zanden op de locatie zijn eolisch afgezette dekzanden (Formatie van Bostel, Laagpakket van Wierden). Op de locatie is een eerddek van 50 à 70

⁴www.ahn.nl

cm dik aanwezig, waarin sporadisch baksteen voorkomt. Op basis van de kleur (grijsbruin) kan de bodem dus als zwarte enkeerdgrond worden geclassificeerd. Afgezien van gele vlekken onderin de A-horizont van boring 5 en bruingrijze vlekken die in een aantal gevallen te herleiden is naar oude wortelgangen, is het eerddek niet recent vergraven. Er zijn geen restanten van podzolbodems aangetroffen. Waarschijnlijk is de oorspronkelijk aanwezige podzolbodem volledig opgenomen in het eerddek.

In de boringen zijn, op het baksteen en het matig grove grind in de eerdlaag na, geen archeologische indicatoren aangetroffen.

3 Samenvatting en conclusie

Volgens het bureau-onderzoek door Econsultancy ligt de locatie waarschijnlijk op dekzandruggen, waarop hoge zwarte enkeerdgronden tot ontwikkeling zijn gekomen. De enkeerdgronden hebben, doordat ze de oorspronkelijke (podzol)bodems veelal beschermen tegen (recente) bodemverstoringen, volgens de IKAW een hoge archeologische trefkans. In de dekzandgebieden kunnen in principe bewoningssporen vanaf het Laat-Paleolithicum worden aangetroffen.

Het verkennend inventariserend booronderzoek heeft aangetoond dat de locatie inderdaad op dekzandruggen ligt, waarop een eerddek van 50 à 70 cm dik aanwezig is, waarin sporadisch baksteen voorkomt. Hieronder werd het oorspronkelijke moedermateriaal aangetroffen. Het bodemprofiel kan worden geclassificeerd als een hoge zwarte enkeerdgrond. De aanwezigheid van roestvlekken in het profiel duidt op de aanwezigheid van een locale depressie. De oorspronkelijk aanwezige podzolbodem is waarschijnlijk geheel opgenomen in het plaggendek. Dit betekent echter niet dat hierdoor de kans op archeologische resten klein is. Zo heeft ARC bv recentelijk een definitieve opgraving uitgevoerd in Bakel (NB), waarbij onder gelijke omstandigheden (esdek op zanden met gley-verschijnselen) nederzettingssporen uit de Late Middeleeuwen zijn aangetroffen. Binnen het zelfde onderzoeksgebied zijn ook nederzettingssresten uit de IJzertijd aangetroffen; deze bevonden zich echter op die delen waar nog restanten van podzolbodems aanwezig waren.

Geconcludeerd kan worden dat voor de onderzoekslocatie een hoge trefkans blijft bestaan voor bewoningssporen uit alle perioden.

4 Aanbeveling

Gezien de aanwezigheid van zwarte enkeerdgronden en de daarmee samenhangende hoge trefkans op archeologische resten uit alle perioden, wordt, indien de geplande bodemverstoringen beneden 40 cm vanaf het huidige maaiveld plaatsvinden, de aanbeveling gedaan een karterend/waarderend inventariserend veldonderzoek uit te voeren door middel van proefsleuven. Dit onderzoek heeft tot doel vast te stellen of er sprake is van een archeologische vindplaats en eventueel de waarde hiervan te bepalen. Voor een dergelijk onderzoek dient een door het bevoegd gezag, de gemeente Weert, goedgekeurd Programma van Eisen te worden opgesteld. Het is aan het bevoegd gezag om te bepalen of en in welke vorm een dergelijk vervolgonderzoek moet worden uitgevoerd.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). Vierde, geheel herziene druk.
- Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.
- Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.

Weert (gemeente Weert) - Boshoversweg 30

Boorpuntenkaart

Legenda

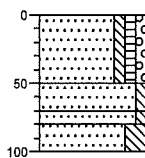
- Plangebied
- Bebouwing
- Boring

Afbeelding 2 Boorpuntenkaart. Door: J.J.A. Wijnen.

Bijlage 1 Boorprofielen

Boring: 1

X: 175557
Y: 363134

0 Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, resten baksteen, grijsbruin, Ap-horizont

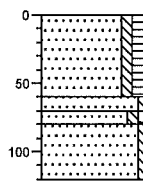
50 Zand, zeer fijn, zwak siltig, beige, bruingrijs gevlekt, C-horizont

70 Zand, zeer fijn, zwak siltig, beige, C-horizont

100 Zand, zeer fijn, sterk siltig, grijs, roestvlekking, Cg-horizont

Boring: 2

X: 175583
Y: 363106

0 Zand, zeer fijn, zwak siltig, matig humeus, sporen baksteen, grijsbruin, Ap-horizont

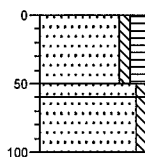
60 Zand, zeer fijn, zwak siltig, beige, bruingrijs gevlekt, C-horizont

70 Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak grindig, matig roesthoudend, beige, Cg-horizont

120 Zand, zeer fijn, zwak siltig, beige, roestvlekken, ijzerconcreties, Cg-horizont

Boring: 3

X: 175599
Y: 363144

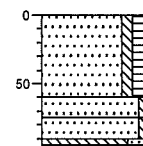
0 Zand, zeer fijn, zwak siltig, matig humeus, grijsbruin, Ap-horizont

50 Zand, zeer fijn, zwak siltig, beige, bruingrijs gevlekt, wortelgangen, C-horizont

100 Zand, zeer fijn, zwak siltig, beige, roestvlekken, ijzerconcreties, Cg-horizont

Boring: 4

X: 175623
Y: 363144

0 Zand, zeer fijn, zwak siltig, matig humeus, grijsbruin, Ap-horizont

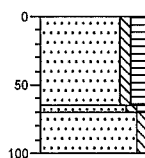
60 Zand, zeer fijn, zwak siltig, grijsbeige, C-horizont

75 Zand, zeer fijn, zwak siltig, grijsbeige, roestvlekken, ijzerconcreties, Cg-horizont

85 Leem, sterk zandig, grijs, roestvlekken, Cg-horizont

Boring: 5

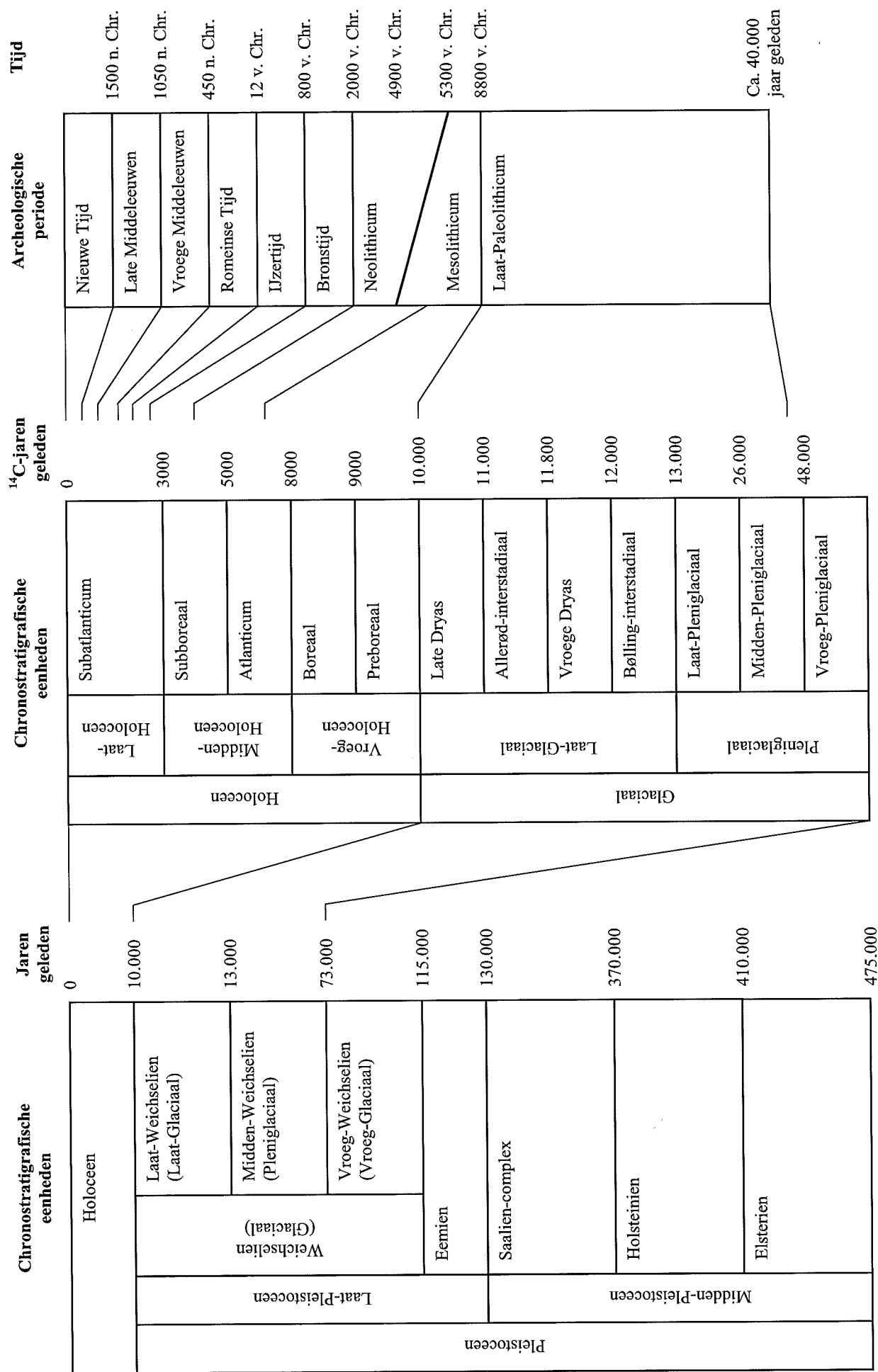
X: 175580
Y: 363183

0 Zand, zeer fijn, zwak siltig, matig humeus, grijsbruin, Ap-horizont

65 Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, licht grijsbruin, licht geel gevlekt, Ap-horizont

100 Zand, zeer fijn, zwak siltig, grijsbeige, roestvlekken, Cg-horizont

Bijlage 2 Een overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes. Door: A.J. Wullink. Gebaseerd op: Brandt et al. 1992; De Mulder et al. 2003; Berendsen 2004.